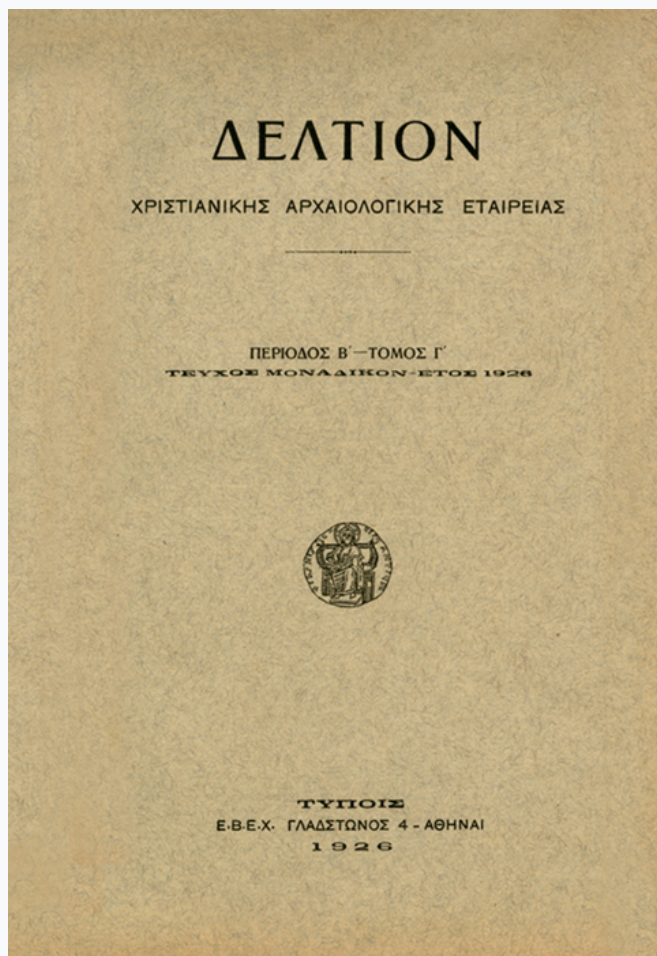

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 3, Αρ. 1-2 (1926)

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1926), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β'

Περί της μη τελέσεως γάμων τον Μάϊον

Μιχαήλ Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

doi: [10.12681/dchae.1321](https://doi.org/10.12681/dchae.1321)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Μ. Π. (2013). Περί της μη τελέσεως γάμων τον Μάϊον. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 3(1-2), 77-78. <https://doi.org/10.12681/dchae.1321>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Περί της μη τελέσεως γάμων τον Μάϊον

Μιχαήλ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1926), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β' • Σελ. 77-78

ΑΘΗΝΑ 1926

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΗ ΤΕΛΕΣΕΩΣ ΓΑΜΩΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟΝ

Ἔθιμον ἐπὶ Ρωμαίων ἰσχύον μεταδοθὲν καὶ εἰς τοὺς βυζαντινοὺς Χριστιανοὺς, παρέμεινε ἰσχύον καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν ἐκ παραδόσεως. Εἶναι δὲ τοῦτο ἢ μὴ τέλεισι γάμων κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον, ἔθιμον τηρούμενον αὐστηρῶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἀν καὶ οὐδεμία διάταξις νόμου τὸ ἀπαγορεύει.

Πολλὰ καὶ διάφορα ἐξηγήσεις ἐδόθησαν μέχρι τοῦδε ὑπὸ διαφόρων, στηριζόμενα ὅμως εἰς ἀπλᾶς ὑποθέσεις.

Ἡ πιθανωτέρα ἐξηγήσις στηριζομένη εἰς τὰ πράγματα εἶναι ἡ ἑξῆς :

Παρὰ Ρωμαίοις ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου εἶχε μεγάλην σημασίαν, καθόσον ὠρισμένοι ἡμέρῃ ἐθεωροῦντο ἀποφράδες πρὸς τέλεισι γάμου, ὡς ἦσαν αἱ Καλένδαι, αἱ Nonae καὶ Ἰδαὶ καὶ ἐπόμενα αὐτῶν, ὡς καὶ ἄλλαι τινὲς ἡμέραι. Ἰδίως ἑμωσάτυχῆς πρὸς τέλεισι γάμου ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῦ λαοῦ ὁ μῆν Μάϊος κατὰ τὸν Ὀβίδιον (Fast. V. 490) «Mense maium nubere vulgusait»

Ὁ λόγος δὲ ἦτο ὁ ἑξῆς : Τὴν πρώτην Μαΐου ἐωριάζετο κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν ἡ ἑορτὴ τῆς Bona dea μετὰ τῶν Παρθένων τῆς θεᾶς Ἑστίας (Βεστάλης), καὶ μόνον ὑπὸ γυναικῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν Ἰπάτων καὶ Πραιτῶρων, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ, ἣτις ἔληγε τὴν 15 Ἰουνίου μετὰ τὸν καθαρμὸν τοῦ ναοῦ. Τὴν ἐνάτην καὶ ἐνδεκάτην ἐωρτάζοντο τὰ Lemuria πρὸς τιμὴν τῶν Lemures ἢ τῶν φασμάτων τῆς νυκτός, ἅτινα ἐθεωροῦντο ὡς αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων φίλων (Manes paterni).

Κατὰ τὸν μῆνα ἐπομένως Μάϊον δὲν ἐτελοῦντο παρὰ τοῖς Ρωμαίοις γάμοι. Τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ Πλούταρχος («Ρωμαϊκὰ ἢ αἰτίαι Ρωμαϊκὰ 86,25 καὶ 105») ἐξηγῶν τοὺς διαφόρους λόγους. «86 Διατὶ τοῦ Μαΐου μηνὸς οὐκ ἄγονται γυναῖκας, πότερον ὅτι μέσος ἐστὶ Ἀπριλίου καὶ τοῦ Ἰουνίου μηνός, ὦν τὸν μὲν Ἀφροδίτης, τὸν δ' Ἥρας γαμηλίων θεῶν ἱερὸν νομίζοντες, προλαμβάνουσιν ἢ μικρὸν ἢ περιμένουσιν, ἢ ὅτι τῷ μηνὶ τούτῳ τὸν μέγιστον ποιοῦνται τῶν καθαρμῶν... ἢ ὅτι πολλοὶ Λατῖνοι ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ τοὺς κατοικομένους ἐναγίζουσι, ἢ καθάπερ ἔνιοι λέγουσιν, ὁ μὲν Μάϊος ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας, ὁ δὲ Ἰούνιος ἀπὸ τῆς νεωτέρας ἡλικίας ὠνόμασται, γάμῳ δὲ ἀρμολιώτερον τὸν νέον κ.λ.»

«Καὶ Εὐριπίδης φησὶν «ἄλλ' ἢ τὸ γῆρας τὴν Κύπριν χαίρειν ἔξ, ἦτ' Ἀφροδίτῃ τοῖς γέρονσιν ἄχθεται».

«Οὐ γαμοῦσιν οὖν ἐν τῷ Ματῷ, περιμένοντες τὸν Ἰούνιον, ὃς εὐθὺς ἔστι μετὰ τὸν Μάιον.»

Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐρριζωμένον ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ, φαίνεται ὅτι διετηρήθη καὶ μετὰ τὸν Χριστιανισμὸν ἐν Ρώμῃ, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ἔθιμα τῶν ἐθνικῶν, ἅτινα ἡ ἐκκλησία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκριζώσῃ, ἐκεῖθεν δὲ μετεφέρθη πιθανῶς καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁπόθεν μετεδόθη καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας, διετηρήθη δὲ μέχρις ἡμῶν καὶ τηρεῖται καὶ σήμερον.

Μάρτιος 1926

ΜΙΧΑΗΛ Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ
Δικηγόρος
